

МУЗИЧКА ШКОЛА **ЖИВОРАД ГРБИЋ** ВАЉЕВО

На основу чланова 108. и 119. став 1. тачка 1. Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС“, бр. 88/17, 27/18 – др. закон, 10/19, 6/20, 129/21, 92/23 и 19/25), а у складу са Упутством Министра просвете, науке и технолошког развоја за израду акта којим установе образовања и васпитања прописује мере, начин и поступак заштите и безбедности деце и ученика („Сл. гласник РС“, број 67/22 од 17. јуна 2022. године) у сарадњи са надлежним органом јединице локалне самоуправе (Општина Ваљево, Град Ваљево), **Школски одбор МШ „Живорад Грбић Ваљево у Ваљевоу на седници одржаној 25.06.2026. године, донео је Правилник о мерама, начину и поступку заштите и безбедности ученика за време остваривања образовно-васпитног рада и других активности које организује МШ „Живорад Грбић“ Ваљево**

ПРАВИЛНИК О МЕРАМА, НАЧИНУ И ПОСТУПКУ ЗАШТИТЕ И БЕЗБЕДНОСТИ УЧЕНИКА ЗА ВРЕМЕ ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА И ДРУГИХ АКТИВНОСТИ КОЈЕ ОРГАНИЗУЈЕ МШ „ЖИВОРАД ГРБИЋ“ ВАЉЕВО

1. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Правилником о мерама, начину и поступку заштите и безбедности ученика за време остваривања образовно-васпитног рада и других активности које организује МШ „Живорад Грбић“ Ваљево (у даљем тексту: Правилник), уређују се ближи услови, облици, мере, начин, поступак и смернице за заштиту и безбедност ученика за време боравка у Школи и свих активности које организује МШ „Живорад Грбић“ Ваљево (удаљем тексту: Школа), као и обавезу Школе да спроводи мере које је утврдила овим Правилником, уређују се и превентивне мере заштите и безбедности у вези са организацијом рада Школе, спровођење мера прописаних овим Правилником, Законом о основама система образовања и васпитања, посебним законима у области образовања и васпитања и другим прописима којима се уређује област заштите и безбедности, као и одговорност запослених и ученика за неизвршавање одредаба овог Правилника.

Заштита и безбедност ученика обезбеђују се у складу са ближим условима, облицима, мерама, начину, поступку и смерницама за заштиту и безбедност ученика које прописује министар просвете, науке и технолошког развоја.

Члан 2.

Средства за спровођење мера из члана 1. овог Правилника, обезбеђује јединица локалне самоуправе у складу са чланом 189. став 1. тачка 8. Закона о основама система образовања и васпитања.

Члан 3.

Ученици имају право на заштиту и безбедност према одредбама Правилника и закона:

- у школској згради и школском дворишту,

- ван школске зграде и школског дворишта за време остваривања образовно-васпитног рада, за време организовања концерата и других наступа ученика, одржавање екскурзија, излета и других ваннаставних активности које организује школа.

Члан 4.

Школа, односно запослени у школи обезбеђују остваривање права ученика у складу са Законом.

Ученици имају право на заштиту и безбедност у школи од:

- дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања
- болести/повреда
- пожара, поплаве, елементарних непогода и других природних појава које могу угрозити безбедност
- других несрећа/ удеса
- катастрофа или других ванредних околности и ситуација

Члан 5.

Заштита и безбедност ученика у Школи остварује се и:

- Забраном активности којима се угрожавају, омаловажавају, дискриминишу или издвајају лица, односно групе лица по основу: расне, националне, етничке, језичке, верске или полне припадности, физичких и психичких својстава, сметњи у развоју и инвалидитета, здравственог стања, узраста, социјалног и културног порекла, имовног стања, као и по другим основима утврђеним законом којим се прописује забрана дискриминације, односно свако непосредно или посредно, на отворен или прикривен начин, искључивање или ограничавање права и слобода, неједнако поступање или пропуштање чињења, односно неоправдано прављење разлика повлађивањем или давањем првенства.
- Забраном физичког, психичког и социјалног насиља, злостављања и занемаривања ученика, сваки облик једанпут учињеног или понављаног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства личности детета и ученика или запосленог.
- Стварањем материјалних и техничких услова којима се спречавају и онемогућавају активности или појаве које могу да угрозе безбедност ученика.

Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања и програми превенције других облика ризичног понашања, као што су, нарочито, употреба алкохола, дувана, психоактивних супстанци и малолетничка делинквенција, саставни су део Школског програма и остварују се у складу са Законом.

Школа је дужна да одмах поднесе пријаву надлежном органу ако се код детета или ученика приметне знаци насиља, злостављања или занемаривања.

2. ЗАШТИТА УЧЕНИКА ОД НАСИЉА

Члан 6.

Школа је дужна да обезбеди услове за заштиту ученика од свих облика насиља, злостављања и занемаривања.

Члан 7.

Под насиљем и злостављањем подразумева се сваки облик једанпут или више пута учињеног или понављаног вербалног или невербалног понашања које има за последицу

стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства личности детета и ученика.

Занемаривање и немарно поступање представља пропуст установе или запосленог да обезбеди услове за правилан развој детета и ученика.

Члан 8.

Под физичким насиљем сматра се: физичко кажњавање деце и ученика од стране запослених и других одраслих особа, свако понашање које може да доведе до стварног или потенцијалног телесног повређивања детета или ученика, насилно понашање запосленог према деци или ученицима, као и ученика према другим ученицима.

Под психичким насиљем сматра се понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког или емоционалног здравља и достојанства детета и ученика.

Социјално насиље је понашање које има за последицу искључивање из групе или дискриминацију ученика по било ком основу.

Сексуално насиље подразумева укључивање ученика у било какву конкретну или неконкретну сексуалну активност.

Члан 9.

Школа је дужна да предузима и мере за спречавање повреда забране дискриминације, злостављања и занемаривања ученика.

Члан 10.

У циљу предузимања мера за спречавање повреда забране директор школе својом одлуком формира Тим за безбедност и заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања ученика и активира и интерну мрежу за заштиту ученика од насиља.

Члан 11.

Заштита деце и ученика од насиља обухвата мере и поступке установљене Протоколом о заштити ученика од насиља, злостављања и занемаривања у случају појаве насиља међу ученицима, насиља од стране одрасле особе која је запослена у школи и насиља од стране одрасле особе која није запослена у школи и то:

Мере превенције (стварање и неговање климе прихватања, толеранције и уважавања, укључивање свих интересних група у доношење и развијање програма превенције, подизање нивоа свести за препознавање насиља, дефинисање поступака за заштиту од насиља и реаговања у ситуацијама насиља, информисање свих интересних група поступцима заштите, унапређивање компетенције свих интересних група за уочавање и решавање проблема насиља).

Мере интервенције (сазнање о насиљу, спречавање насиља, разјашњење чињеница и околности под којима је дошло до насиља, процена нивоа ризика и прављење плана заштите и одлучивања о начину реаговања и праћења).

Члан 12.

У зависности од починиоца насиља као и од процењеног нивоа ризика, у заштиту од насиља укључују се: наставници, ученици, ваннаставно особље, одељенски старешина, ПП служба, директор школе, школски полицајац, Тим за безбедност и заштиту деце, родитељи (интерна мрежа заштите), а по потреби и службе изван школе: Центар за социјални рад, здравствена установа, МУП, који чине екстерну мрежу заштите.

Члан 13.

Сваки запослени у школи дужан је да директору школе пријави насиље од стране запослених у школи према ученику.

Запослени у школи (одељенски старешина, стручна служба, директор) обавезни су да воде евиденцију о појавама насиља.

Документација о појавама насиља чува се на сигурном месту како би се обезбедила поверљивост података.

МЕРЕ ПРЕВЕНЦИЈЕ

Члан 14.

У циљу заштите и безбедности ученика, школа предузима следеће мере: успоставља сарадњу са државним органима и органима јединице локалне самоуправе, успоставља сарадњу са Центром за социјални рад, Домом здравља, Црвеним крстом, обезбеђује све елементе заштите од пожара, поплава, удара грома и других елементарних непогода које могу угрозити безбедност ученика, омогућава осигурање ученика, спроводи дежурство наставника и помоћно-техничког особља, формира Тим за заштиту и безбедност који делује превентивно и интервентно, израђује Акциони план унапређивања безбедности ученика школе, информише ученике и родитеље о раду Тима, процењује ризик и правовремено и правилно реагује у случајевима сумње или дешавања насиља, планира учешће и води евиденцију о стручном усавршавању запослених о овој проблематици; организује и промовише активности школе у заштити ученика од насиља; обезбеђује услове за чешће спортске активности и такмичења, организује трибине за ученике, родитеље и запослене и подстиче ангажовање ученика у пројектима; ради на информисању ученика и родитеља о превентивним активностима школе и стручних тела и органа управљања о реализацији програма заштите, учествује у пројектима које предузима локална самоуправа за предузимање мера за спречавање повреда забране, сарађује с медијима, промовише примере добре праксе, даје предлоге за унапређење безбедности у школи, узима у обзир процену ученика, родитеља, запослених о нивоу безбедности и начинима за њено побољшање; стара се о реализацији планова тима за безбедност и заштиту и других тимова који се формирају у школи; стара се о спровођењу одлука школског одбора, савета родитеља, наставничког и одељенских већа, ученичког парламента и одељенске заједнице; спроводи и друге мере у циљу заштите и безбедности ученика, утврђене Законом и општим актом школе.

Члан 15.

Мере превенције школа је дужна да планира Годишњим планом рада, а на основу анализе учесталости случајева насиља, заступљености различитих облика насиља, броја повреда, безбедности школског објекта и др.

У превентивном раду у циљу спречавања насиља учествују и родитељи ученика.

МЕРЕ ИНТЕРВЕНЦИЈЕ

Члан 16.

Сазнање о насиљу одвија се опажањем или добијањем информације да је насиље у току, сумњом да се насиље дешава на основу препознавања спољашњих знакова или специфичног понашања ученика или породице или путем проверавања непосредно од самог ученика или посредно од треће особе.

Члан 17.

Сваки запослени у школи који има сазнање да је насиље у току дужан је да реагује тако што ће исто прекинути или позвати помоћ уколико процени да самостално не може да га прекине.

После интервенције, о случају насиља, обавезно се обавештава одељенски старешина, а уколико он није присутан, насиље се пријављује дежурном наставнику, наставнику, директору, ПП служби.

Члан 18.

У складу са Протоколом за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања, а на основу процене нивоа ризика случај се пријављује и другим институцијама (здравственој служби, МУП-у, Центру за социјални рад).

Уколико постоји сумња да је ученик жртва злостављања или занемаривања од стране одрасле особе која није запослена у школи директор подноси пријаву надлежној институцији.

Пре подношења пријаве, школа обавештава родитеље, сем у случају да постоји процена да ће тиме бити угрожена безбедност ученика.

Члан 19.

Уколико је због случаја насиља од стране наставника према ученику покренут дисциплински поступак, директор школе је дужан да наставника удаљи са рада до окончања дисциплинског поступка.

Ако директор не удаљи наставника, одлуку о удаљењу дужан је да донесе школски одбор.

Члан 20.

Запослени у школи (одељенски старешина, ПП служба, директор, Тим за заштиту ученика) имају обавезу да воде евиденцију о појавама насиља.

Документација из става 1. овог члана чува се на безбедном месту, како би се обезбедила поверљивост података.

Протоколе (евиденционе обрасце) о учињеном насиљу или сумњи да се насиље дешава, чува Тим за заштиту и безбедност ученика од насиља, злостављања и занемаривања.

Члан 21.

По стицању сазнања да се насиље догодило или постојању сумње да се насиље дешава одељенски старешина је дужан да утврди разлоге са циљем да се разјасне околности и анализирају чињенице везане за случај насиља, процени ниво ризика и направи план заштите, донесе одлука о начину реаговања и праћења при сумњи да постоји опасност од насиља или по сазнању да се насиље десило.

Члан 22.

Консултације се обављају у оквиру школе са одељенским старешином, ПП службом, Тимом за заштиту ученика, школским полицајцем при чему се поштује принцип поверљивости и принцип заштите најбољег интереса ученика.

Консултације се, у зависности од сложености ситуације, могу обавити и са службама ван школе (здравствена установа, Центар за социјални рад, МУП).

Члан 23.

Низак ниво ризика насилничког понашања постоји када је за решавање случаја довољно ангажовање оног који је открио насиље.

Умерени ниво ризика постоји када је за решавање случаја потребно укључивање других лица у оквиру школе (одељенски старешина, родитељи, остали ученици, ПП служба, Тим за заштиту ученика, директор) и ако се насилничко понашање које има низак ниво ризика понавља од стране истих учесника.

Висок ниво ризика постоји када школа нема капацитета за решавање и обраћа се другим институцијама.

ИНТЕРНА МРЕЖА ЗА ЗАШТИТУ УЧЕНИКА

Члан 24.

Интерну заштитну мрежу чине сви актери образовно-васпитног система (сви запослени у школи, родитељи, ученици, школски полицајац, вршњачки тим, Тим за заштиту ученика) а чију основу чине нормативни акти школе (Статут, Правилник о правима, обавезама и одговорности ученика, Посебни протокол за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања, Правила понашања...).

Сви чланови интерне мреже дужни су да, ради превентивног и интервентног деловања константно сарађују.

ЗАДАЦИ ИНТЕРНЕ МРЕЖЕ

Члан 25.

Директор је одговоран за поштовање законитости рада у школи; информисе запослене о одредбама Закона и нормативних аката школе; реагује у ситуацијама насиља (други ниво); обавља консултативни разговор са релевантом особом која је пријавила насиље и прикупља информације о случају; обавља разговор са лицем које је евидентирано као злостављач; предузима одговарајуће мере у складу са Протоколом; разговара са родитељима, односно старатељима о случају, у циљу њиховог информисања; предлаже мере; евидентира случај насиља; уколико је потребно обавештава и друге институције; прати ефекте предузетих мера.

Члан 26.

Одељенски старешина прати социјалну климу на нивоу одељења и препознаје постојање евентуалног насиља или злостављаног односно занемареног ученика; води прописану евиденцију о ученицима са свим релевантим подацима (адреса, телефон...); у ситуацији дешавања насиља поступа у складу са нивоима ризика и по прописаним корацима (разјашњава околности и анализира чињенице настале ситуације, процењује ниво ризика, предузима додатне мере уколико ситуација налаже, обавештава директора о чињеницама, прати даљи ток ситуације и ефекте предузетих мера, информисе одељенско и наставничко веће, информисе друге чланове интерне мреже, одржава сарадњу са родитељима и сарадњу са свим релевантним особама које могу пружати заштиту).

Члан 27.

Дежурни наставник се придржава обавеза у складу са Законом и актима школе; дежура према утврђеном распореду; прати понашање ученика за време одмора, при доласку и одласку из школе; уочава ситуацију насиља и одмах реагује; евидентира ситуацију у књигу дежурства; информисе одељенског старешину, а директора и Тим за заштиту ученика уколико то ситуација налаже; информисе друге чланове интерне мреже; одржава сарадњу са свим релевантним особама које могу пружати заштиту.

Члан 28.

Наставници прате и уочавају ситуацију насиља; пријављују ситуацију насиља у складу са нивоом ризика и Протоколом; препознају случај злостављања и занемаривања ученика и предузимају кораке у складу са тим; консултују се са колегама, ПП службом и директором; реагују одмах у ситуацији насиља; предузимају даље кораке уколико то ситуација налаже;

воде евиденцију о случају; учествују у праћењу предузетих мера; остварују сарадњу са свим релевантним особама које могу пружати заштиту.

Члан 29.

Помоћно-техничко особље дежура по утврђеном распореду; уочава и пријављује случајеве насилног понашања; пружа помоћ дежурном наставнику; стара се о безбедности ученика за време боравка у школи.

Члан 30.

Стручни сарадник сарађује са свим актерима у школи, са родитељима ученика и на тај начин остварује увид у породичне и социјалне прилике; води прописану евиденцију о ученицима; предузима мере превенције; уочава и пријављује случајеве насиља; уочава и пријављује ситуацију злостављања и занемаривања ученика; реагује одмах у ситуацији насиља; предузима даље кораке; обавештава Тим за заштиту ученика; информише друге чланове интерне мреже; процењује ниво ризика и предлаже заштитне мере; прати ефекат предузетих мера; пружа помоћ и подршку жртви насилне ситуације; прати даље понашање насилника; разговара са жртвом и са насилником; информише родитеље о ситуацији насиља; евидентира поједине случајеве; остварује сарадњу са родитељима актера насилне ситуације; остварује сарадњу са другим институцијама и свим релевантним особама које могу пружити заштиту.

Члан 31.

На почетку школске године директор решењем именује Тим за безбедност и заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања.

Састав тима чине педагог, представник Савета родитеља, школски полицајац, представници наставника и представник помоћно-техничког особља. По потреби може се ангажовати и представник ученичког парламента и стручњак за поједине области из других институција (здравствена установа, установа социјалне заштите).

Члан 32.

Тим за безбедност и заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања ученика је дужан да се стара о спровођењу мера за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања; да сачини план рада који је саставни део Годишњег плана рада школе; да сачини извештај о спровођењу мера за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања који је саставни део Извештаја о раду школе; да сачини списак активности Тима и свих стручних органа и лица која су укључена у спровођење мера заштите; да сарађује са другим тимовима на реализацији тих активности.

Члан 33.

Тим за безбедност и заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања обавља следеће:

- израђује нацрт Програма заштите ученика од насиља, злостављања и занемаривања који је део Развојног плана и Годишњег плана рада школе
- израђује оквирни Акциони план мера и распореда обавеза учесника у безбедности и заштити ученика од насиља, злостављања и занемаривања
- упознаје запослене са донетим планом
- подстиче и развија климу прихватања, толеранције и међусобног уважавања
- идентификује безбедносне нивое ризика у школи увидом у документацију, непосредно окружење, евидентира критична места у школи анкетирањем ученика, наставника и родитеља

- унапређује способности свих учесника у школском животу ради уочавања, препознавања и решавања проблема насиља
- дефинише процедуре и поступке у складу са акционим планом, односно Протоколом, реагује на насиље и информише све учеснике у школском животу о истом
- омогућује свим ученицима и запосленима који имају сазнање о могућем насилном акту да без излагања опасности врше пријављивање насиља
- спроводи психо-социјални програм превенције кроз обуку за ненасилну комуникацију, самоконтролу реаговања и понашања, превазилажење стреса, учење социјалних вештина
- сарађује са родитељима путем Савета родитеља, родитељских састанака, индивидуалних и групних разговора
- сарађује са службама ван школе које посредно и непосредно могу помоћи на превазилажењу проблема насиља у школи
- спроводи процедуру и поступке реаговања у ситуацијама насиља
- прати и евидентира врсте и учесталост насиља и процењује ефикасност спровођења заштите
- ради на отклањању последица насиља и интеграцију ученика у заједницу вршњака
- обавља саветодавни рад са ученицима који трпе насиље, врше га или су посматрачи истог
- води евиденцију о своме раду и анализира евиденцију о појавама насиља осталих чланова интерне мреже
- предузима мере које су у вези са заштитом, по пријави запослених, ученика, родитеља или трећих лица као и по сопственој иницијативи
- неодложно пријављује здравственој установи у хитним случајевима, када је ученику потребна медицинска помоћ
- неодложно пријављује полицији када је ученику потребна физичка заштита или када постоји сумња да је учињено кривично дело
- редовно, у року од 3 дана, пријављује случај Центру за социјални рад
- сарађује са вршњачким тимом и осталим члановима мреже заштите.

Члан 34.

Школски полицајац реагује у ситуацији дешавања насиља (прекида насилну ситуацију), предузима даље кораке у складу са Протоколом и нивоима ризика; одржава сарадњу са свим релевантим особама које могу пружати заштиту.

3. САРАДЊА СА ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИМА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Члан 35.

У поступку прописивања и извршавања мера заштите и безбедности ученика школа сарађује са:

- Школском управом Ваљево
- Одељењем за друштвене делатности Града Ваљева
- Просветном инспекцијом Града Ваљева
- Домом здравља,
- Министарством грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре
- Министарством унутрашњих послова – Полицијском управом у Ваљеву
- Центром за социјални рад Ваљево
- са другим школама

- културним институцијама у граду
- родитељима, односно старатељима ученика

Члан 36.

У сарадњи са Школском управом Ваљево, одељењем за друштвене делатности, просветном инспекцијом, министарством просвете, науке и технолошког развоја школа се стара да сви облици образовно-васпитног рада теку без застоја и проблема, да свеукупни односи учесника наставног процеса буду такви да ученици буду заштићени од свих облика насиља, злостављања и занемаривања.

Члан 37.

Према члану 189. став 1. тачка 8. Закона о основама система образовања и васпитања средства за спровођење заштите и безбедности ученика прописана овим Правилником обезбеђују се у буџету јединице локалне самоуправе.

Сарадња са локалном самоуправом реализује се на основу програма сарадње са локалном самоуправом који чини део школског програма. Школа прати дешавања на територији Града Ваљева и заједно са њеним представницима планира садржај и начин сарадње поготово о питањима од којих зависи даљи развој школе.

Члан 38.

У циљу здравствене безбедности и превенције здравља ученика школа, путем редовних систематских прегледа, сарађује са Домом здравља Ваљево.

Члан 39.

Уз помоћ надлежних служби министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре школа се стара да саобраћајна сигнализација у околини школе буде постављена на начин који ће обезбедити максималну безбедност ученика приликом доласка и одласка из школе.

Члан 40.

Сарадња са ПУ у Ваљеву првенствено се одвија кроз свакодневни обилазак школе и околине од стране школског полицајца и патроле ПУ у Ваљеву ради контролисања услова за несметан рад школе и спречавања настанка потенцијалних проблема.

Свака ситуација у школи или понашању ученика која може довести до делинквентног понашања пријављује се надлежним инспекторима службе за малолетничку делинквенцију како би се предупредила на време и обезбедила безбедност других ученика школе.

У време ваннаставних активности које организује и спроводи школа (екскурзије, излети, наступи ученика...) школа је у обавези да благовремено пријави свако путовање како би радници МУП-а обавили преглед ангажованих возила.

Члан 41.

ПП служба школе, у сарадњи са одељенским старешинама, остварује увид у породичне и социјалне прилике ученика.

Уколико се уоче промене у понашању и учењу ученика и у случају констатације да не постоји довољна брига и надзор у породици, школа је дужна да се обрати Центру за социјални рад.

У сарадњи са надлежним установама школа брине о социјалној заштити, посебно ученика из осетљивих друштвених група. Уколико је потребно школа организује прикупљање средстава за ове сврхе кроз разне хуманитарне акције, волонтирања и друге добротворне акције.

Члан 42.

Одељенски старешина дужан је да води уредну евиденцију о ученицима која садржи: адресу, кућни број телефона и број мобилног телефона родитеља.

Уколико родитељи благовремено не обавесте школу о разлогу изостанка ученика одељенски старешина дужан је да успостави контакт са родитељима уколико ученик дуже од 3 дана не похађа наставу.

Одељенски старешина у сарадњи са ПП службом дужан је да обавести родитеље ученика о променама које су уочене у понашању ученика, а које указују на могућност угрожавања здравља и безбедности ученика.

Члан 43.

Сарадња са другим школама на територији Града огледа се у сталном контакту руководства школа, размењивању информација о ситуацијама и понашању ученика и интеракцији ученика различитих школа, а у циљу спречавања конфликта, насиља, дискриминације.

4. ДЕЖУРСТВО У ШКОЛИ

Члан 44.

Дежурство у школи изводе дежурни наставници и помоћно-техничко особље, у складу са процесом наставе.

У свакој смени дежурају по два наставника у складу са распоредом који сачињава ПП служба.

Дежурство почиње 15 минута пре почетка наставе, а завршава се 15 минута након завршетка последњег часа.

Члан 45.

Наставник који је спречен да дође на наставу дужан је да о спречености обавести директора или педагога који предузима мере за обезбеђивање замене.

Директор координира рад дежурних наставника, реагује и уколико је могуће решава евентуалне конфликте међу ученицима и брине о њиховој безбедности у школи.

Дежурни наставници у књигу дежурства уписују промене које се дешавају у току дана и о томе обавештавају директора школе.

Члан 46.

Дежурни наставник дужан је да дође на посао 15 минута пре почетка наставе; да се по доласку на дежурство јави директору; обавља дежурство у делу школе предвиђеном распоредом дежурства; дежура у време кад нема других радних обавеза; води уредно књигу дежурства и у њу уписује промене које су од значаја за рад школе; за време дежурства обезбеђује несметано извођење наставе и стара се о понашању ученика у току свог дежурстава; одмах обавести директора или педагога о недоласку наставника на наставу ради обезбеђивања замене одсутног наставника; о свим уоченим променама обавештава директора школе; у случају хитности, по могућству, сам организује замену; сарађује са помоћно-техничким особљем на пословима пријема странака у школу.

Члан 47.

Наставник који организује додатну или допунску наставу, ваннаставне активности дужан је да брине о безбедности ученика за све време трајања активности.

Члан 48.

Помоћно-техничко особље помаже у раду дежурним наставницима, дежура на свом радном месту и не удаљава се са њега без дозволе директора или секретара.

Помоћни радник школе води бригу о правилном обезбеђењу службеног улаза у школску зграду на следећи начин:

- најмање 30 минута пре почетка рада школе у првој смени отвара улаз у школску зграду
- 15 минута по завршетку наставе, односно изласка наставника и ученика, затвара и закључава улаз у зграду
- стара се да за време радног дана улазна врата школе буду под сталним надзором и да контролише улазак трећих лица у школу
- по завршетку наставе сваког дана и чишћења школских просторија, проверава да ли су погашена светла, грејна тела, затворени сви прозори и закључане све просторије.

Члан 49.

У школи дежурају и ученици средње школе према месечном распореду дежурства.

5. ОСИГУРАЊЕ УЧЕНИКА

Члан 50.

На почетку сваке школске године школа је обавезна да упозна родитеље са могућношћу осигурања ученика од последица несрећног случаја и са условима под којима се врши осигурање.

Школа је обавезна да уколико постоји заинтересованост родитеља буде посредник између њих и осигуравајуће организације како би родитељ, уплатом премије осигурања, омогућио свом детету заштиту од свих ризика у свакодневном животу.

Школа ће на савету родитеља упознати родитеље са приспелим понудама о осигурању и посредоваће између њих и осигуравајуће организације за коју се они одределе.

6. ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ ОД БОЛЕСТИ И ПОВРЕДА

Члан 51.

Ради остваривања заштите од болести и повреда школа води бригу о уредности и чистоћи школских просторија и школског дворишта, води бригу о обављању прописаних систематских прегледа, према својим могућностима обезбеђује коришћење школског намештаја, наставних и других средстава који су безбедни за употребу и одговарају психофизичким способностима ученика, према својим могућностима примењује стандарде и нормативе који се односе на школски простор, број ученика у одељењу и друге услове за обављање делатности, обезбеђује надзор наставника за време рада на уређајима или с предметима који могу изазвати повреду као и за време извођења активности које представљају потенцијану опасност за настанак повреде; предузима мере у случају промена код ученика који се односе на његово здравствено стање и о томе обавештава родитеље; уколико здравствено стање ученика може представљати опасност по здравље других ученика или запослених обавезује родитеља тог ученика да га одведе на лекарски преглед и забрањује му долазак на наставу и друге активности док, по налазу надлежног лекара, не утврди да опасност не постоји.

Члан 52.

Ученика чије здравствено стање, према налазу надлежног лекара, представља опасност за остале ученике и запослене, родитељи не смеју слати на наставу нити на друге активности у организацији школе.

7. ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ УЧЕНИКА

Члан 53.

Заштита и безбедност ученика остварује се као:

- физичка заштита и безбедност
- здравствена заштита и безбедност
- емоционална и социјална заштита и безбедност.

7.1. ФИЗИЧКА ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ

Члан 54.

Школа је дужна да обезбеди физичку заштиту и безбедност ученика. Спровођење ових мера школа ће остварити у сарадњи са надлежним органима јединице локалне самоуправе; МУП-ом и другим надлежним органима.

Члан 55.

Физичка заштита и безбедност остварује се кроз контролу безбедности самог објекта, контролу дворишта, контролу уласка и изласка из школе путем видео-надзора и дежурства, контролу исправности електро, водоводних и других инсталација и уређаја, заштиту у случају пожара, поплаве и других елементарних непогода, прву помоћ, заштиту за време природи и других јавних окупљања, заштиту за време екскурзија и излета, заштиту за време организованих активности ван школе, предузима и друге мере у циљу остваривања физичке заштите и безбедности ученика.

Члан 56.

Сви запослени дужни су да редовно прате и пријављују, а домар школе да одмах отклања недостатке у школи (и у школском објекту и у дворишту).

Домар школе дужан је да сваког дана, пре почетка рада школе, изврши преглед свих просторија и увери се у исправност инсталација и постојање услова за несметан рад школе. Уочене неправилности дужан је сам да отклони, а уколико није у стању да то сам учини, о уоченим неисправностима обавештава директора односно секретара школе.

Домар се стара о исправности и употребљивости ватрогасних уређаја, опреме и средстава намењених за гашење пожара, као и да се она налазе на за то одређеном месту.

По завршетку рада домар је обавезан да обиђе све просторије и у њима отклони опасности које би могле проузроковати пожар или неку другу несрећу.

Члан 57.

Наставник физичког васпитања дужан је да редовно, пре почетка наставе, контролише справе у физкултурној сали и у случају било каквих недостатака о истом обавести директора школе.

Помоћне раднице дужне су да свакодневно прегледају учионице, кабинете, и остале просторије и да о променама, односно недостацима обавесте домара како би их отклонио.

Члан 58.

Школа је у обавези да у школском дворишту обезбеди адекватно осветљење (јавну расвету).

У току зимског периода, снег и лед на прилазима школи и испред улаза у школу уклања домар и помоћне раднице.

Члан 59.

Забрањено је увођење кућних љубимаца у зграду.

Члан 60.

Дежурни наставници и помоћно-техничко особље обављају контролу уласка у школу. Лица која нису запослена у школи имају обавезу јављања дежурној особи.

Лица задужена за контролу уласка у школу дужна су да обавесте директора уколико се лице које не ради у школи налази у простору који није предвиђен за пријем или задржавање странака.

У случају било каквих проблема обавештава се директор, а у његовом одсуству дежурни наставник или секретар. По потреби обавештава се и дежурна служба Полицијске управе.

Члан 61.

Строго је забрањено уносити оружје, оруђе и друге предмете којима се могу нанети озледе, угрозити живот ученика или запослених односно нанети штета школској и личној имовини. Строго је забрањено уносити алкохол и психоактивне супстанце у школу.

Службена лица могу уносити оружје у складу са правилима њихове службе.

Помоћно-техничко особље дужно је да провери све просторије и у њима отклоне опасности које би могле да проузрокују пожар, експлозију или другу несрећу.

Члан 62.

У школи треба да се обезбеди адекватна температура. Домар је дужан да проверава грејање у школи, у случају квара на тим инсталацијама исте што хитније отклони или обавести надлежну службу.

Члан 63.

У школи се мора обезбедити адекватно осветљење. Прозори се морају чистити по потреби (најмање 4 пута годишње) а домар је дужан да редовно мења прегореле сијалице и неонске цеви.

Члан 64.

Школа најмање једном годишње организује вежбу евакуације у случају пожара. Одељенске старешине ће најмање на једном часу одељенске заједнице у току школске године упознати ученике о понашању у случају елементарних непогода.

Члан 65.

Лице одређено за заштиту од пожара, односно домар стара се о исправности и употребљивости ватрогасне технике којом школа располаже и брине се да иста налази на одређеним местима. Школа је дужна да сачини план евакуације и да све запослене обавести о истом.

У случају било каквих ванредних околности одмах обезбедити несметану евакуацију у складу са Планом.

Члан 66.

У случају повреде ученика школа ће одмах обавестити родитеље ученика и по потреби затражити лекарску интервенцију.

У холу школе видно је обележен број телефона хитне помоћи.

Школа има довољан број наставника обучених за пружање прве помоћи.

Члан 67.

Школа је обезбедила ормарић прве помоћи који стоји у просторији помоћно- техничког особља. Ормарић се мора одржавати у уредном стању и са потребним количинама санитетског материјала и средстава за пружање прве помоћи.

У ормарићу се мора увек налазити следећи санитетски материјал: алкохол, вата, завоји, ханзапласт, антибиотски спреј, аналгетик, маказе и други потребни материјал.

Забрањено је стављати у ормарић предмете који се не сматрају санитетским материјалом. Ормарић за прву помоћ мора бити закључан. Резервни кључ мора се налазити код секретара школе. За садржај ормарића одговоран је секретар школе.

Члан 68.

Манифестације у организацији школе које представљају потенцијални ризик по безбедност ученика најављују се школском полицајцу, односно ПУ Ваљево.

Безбедност ученика на матурској вечери у ресторану, одлазак и повратак остварује се уз сарадњу свих интересних група. За безбедност у ресторану одговорне су одељенске старешине. За дешавања након матурске вечери одговорни су ученици, односно њихови родитељи.

Члан 69.

Екскурзије и излете школа организује у складу са Правилником о изменама Правилника о наставном плану и програму образовања и васпитања за заједничке предмете у стручним и уметничким школама. Пре поласка на излет или екскурзију школа је обавезна да обавести надлежну службу ПУ у Ваљево ради прегледа техничке исправности аутобуса.

Члан 70.

За безбедност ученика током извођења излета, екскурзија, такмичења, наступа одговорни су наставници – пратиоци, односно наставник – вођа пута кога одреди директор школе.

Пре поласка на пут родитељ је дужан да упозна наставника-пратиоца са здравственим стањем ученика које може бити од утицаја на безбедност ученика током путовања и боравка (хроничне болести, алергије...).

У случају болести ученика или повреде одељенски старешина или вођа пута дужни су да, након предузимања неопходних мера помоћи, о насталој ситуацији обавесте родитеља ученика и директора школе.

Забрана свих облика насиља, забрана поседовања, употребе и подстрекавања на употребу алкохола и опојних средстава, забрана пушења, забрана поседовања и коришћења оружја, оруђа и других средстава која могу довести до самоповређивања или повређивања других као и сва остала правила понашања и безбедности ученика и запослених примењују се и за време трајања екскурзије, излета, такмичења и сл.

Члан 71.

Приликом избора понуђача за извођење екскурзија, школа ће посебну пажњу посветити његовој оспособљености за остваривање заштите и безбедности ученика за време активности која се организује.

Уговор који се закључује за извођење екскурзије мора да садржи посебне ставке које се односе на предузимање мера заштите и безбедности ученика.

Оспособљеност понуђача за остваривање заштите и безбедности ученика нарочито се односи на: поседовање одговарајуће лиценце за рад, кадровску и техничку опремљеност за остваривање заштите и безбедности ученика у објекту у коме су смештени (физичко и техничко обезбеђење објекта, обезбеђена медицинска помоћ), квалитет исхране ученика.

Смештај ученика на екскурзији мора се обезбедити само у објектима који испуњавају услове за извођење ових облика образовно васпитног рада.

Члан 72.

Школа ће, по правилу, организовано да превози већи број ученика ради обављања неких од ваннаставних активности. У случају мањих група, као и ако се наведене активности одвијају у близини школе, без коришћења превоза школа је дужна да обезбеди довољан број пратилаца ученика из реда наставника како би се осигурала безбедност ученика у одласку и повратку, као и током саме активности.

Забрањено је напуштање групе од стране ученика.

Члан 73.

У сарадњи са надлежним органом локалне самоуправе школа предузима мере ради обезбеђивања саобраћајне сигнализације на прилазима школи.

Члан 74.

У школи и школском дворишту забрањено је пушење, уношење и конзумирање алкохола, опијата и других средстава са психоактивним дејством као и уношење оружја, оруђа и других средстава којима се могу нанети озледе, угрозити живот ученика и запослених односно нанети штета школској и личној имовини (ватрено оружје, све врсте ножева, петарде и друга пиротехничка средства, шибице и упаљачи, пиштољи – играчке, хемијска средства у течности или сопреју којима се могу нанети повреде).

Забрањен је сваки вид понашања који може довести до самоповређивања или повређивања другог ученика или запосленог, пењање на школске клупе и друге делове школског инвентара, пењање на зграду школе, нагињање кроз прозоре, седење или стајање на њима, непримерено коришћење школског инвентара (превртање, разбијање, бацање), трчање, гурање, саплитање, клизање у згради школе и школском дворишту.

Запослени, ученици, родитељи и остала лица која посећују школу дужни су да се придржавају Кућног реда.

7.2. ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ УЧЕНИКА

Члан 75.

Здравствена заштита и безбедност остварује се кроз одржавање хигијене у школи и школском дворишту, хигијену одевања, едукацију ученика и наставника о очувању здравља, препознавању заразних болести, болести зависности, друге активности у циљу обезбеђивања здравља ученика – трибине и друге врсте едукација

Члан 76.

У циљу обезбеђивања здравствене заштите и безбедности ученика помоћне раднице имају обавезу да одржавају чистоћу и врше дезинфекцију у просторијама школе (свакодневно брисање подова, више пута у току дана чишћење тоалета средствима за дезинфекцију, редовно брисање намештаја и опреме, редовно пражење канти за отпатке) и

школском дворишту. Чишћење и прање подова, дворишта врши се перманентно у складу са утврђеним распоредом.

Све уочене недостатке и неправилности помоћне раднице пријављују директору, секретару у домару школе, два пута у школској години (по потреби и чешће) обављају генерално чишћење, заједно са домаром чисте снег на прилазима школи, обављају и друге послове по налогу директора и секретара

Члан 77.

Домар школе дужан је да редовно одржава санитарне чворове у исправном стању (славине, казанчићи, бојлери, санитарије); редовно одржава објекату исправном стању са посебним освртом на инсталације и инвентар школе; редовно чисти снег и лед са прилаза школи; обавља и друге послове по налогу директора и секретара школе.

Члан 78.

Запослени и ученици дужни су да се придржавају основних правила хигијене (прање руку пре додиривања хране, избегавање размењивања прибора за личну хигијену и шминке, коришћење марамице или руке при кашљању и којању, коришћење ученичких тоалета према њиховој намени).

Члан 79.

Запослени и ученици дужни су да у школу долазе прикладно и уредно одевени, примерено институцији у којој се налазе. Неприкладним одевањем сматрају се непримерено кратке сукње и хаљине, блузе или мајице са великим деколтеом или танком бретелама, мајице без леђа, изразито кратке блузе или мајице које откривају стомак или леђа или провидне блузе, кратке панталоне, папуче, кломпе или обућа са непримерено високим штиклама.

За улазак у физкултурну салу ученици морају имати посебне патике и одговарајућу опрему за физичко васпитање.

За учешће на концертима, наступима хора, оркестра ученици морају бити прикладно одевени у опреми за хор, оркестар и сл.

Члан 80.

Најмање једном годишње школа позива службу за дератизацију, дезинсекцију и дезинфекцију.

Члан 81.

Кроз часове одељенске заједнице школа ће спроводити едукацију ученика о заштити здравља, препознавању заразних болести и сл. По потреби могу се организовати и семинари на ту тему за све запослене у школи.

Члан 82.

Уколико постоји сумња да је ученик оболео од неке заразне болести која се преноси уобичајеним контактом наставник позива родитеља како би ученик био удаљен са наставе и предузете мере на спречавању заразе.

7.3. ЕМОЦИОНАЛНА И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ УЧЕНИКА

Члан 83.

Емоционална и социјална заштита и безбедност ученика остварује се кроз уважавање личности ученика, развијање хуманих односа у школи, успостављање оптималних односа између наставника и родитеља, све друге активности у циљу очувања менталног здравља ученика.

Члан 84.

У школи су забрањене активности којима се угрожавају или омаловажавају ученици по основу расне, националне, верске, језичке или полне припадности, физичке или психичке конституције, узраста, социјалног и културног порекла, имовног стања, политичког опредељења као и подстицање таквих активности.

У школи је забрањено психичко и социјално насиље, злостављање и занемаривање ученика, физичко кажњавање и вређање личности, односно сексуална злоупотреба ученика.

Члан 85.

У школи је забрањена било каква претња ученику или запосленом укључујући и претње коришћењем телефона, мобилног телефона, интернета или електронске поште.

Забрањено је, без сагласности ученика или запосленог, у школи снимати мобилним телефонима или камерама, фотографисање или снимање видео материјала и на тај начин доводити до психичког и физичког повређивања ученика или запосленог.

Забрањено је злоупотребљавати информационе технологије: снимање и слање видео записа, злоупотреба четовања, снимање камером појединаца против њихове воље, снимање камером насилних сцена и дистрибуирање снимака и слика.

Забрањено је медијске садржаје, без сагласности свих актера, стављати на интернет или размењивати мобилним телефонима.

Члан 86.

Односи међу ученицима, као и између ученика и запослених, треба да буду засновани на међусобној сарадњи и помоћи, другарству, пријатељству, уважавању и поштовању личности и пристојном опхођењу.

Међусобне неспоразуме и сукобе ученици решавају у оквиру одељенске заједнице, уз посредовање одељенског старешине, психолошко-педагошке службе и дежурног наставника.

Запослени својим радом и понашањем доприносе развијању позитивне атмосфере у школи.

Члан 87.

У складу са финансијским могућностима школа ће организовати стручно усавршавање свих запослених у циљу стицања знања и развијања вештина за конструктивно реаговање на насиље и благовремено уочавање понашања које указује да се насиље трпи или чини.

Члан 88.

У оквиру одељенске заједнице ученици ће се редовно едуковати о хуманим међуљудским односима, умећу комуникације, толеранцији, сектама и другим облицима манипулације и сл, развијању оптималних односа између наставника и родитеља.

Ради решавања образовно-васпитних питања (успех у школи, психофизички развој, проблеми у школи, ексцесна понашања) могу се организовати психолошке радионице.

8. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 89.

Средства за заштиту и безбедност ученика у складу са прописаним мерама из овог Правилника обезбеђују се у буџету локалне самоуправе, буџету републике, из сопствених средстава школе и средстава родитеља.

Члан 90.

Одредбе овог Правилника дужни су да поштују сви запослени у школи, ученици, родитељи односно старатељи ученика као и трећа лица која се налазе у згради школе, школском дворишту или на другом месту где се остварује образовно-васпитни рад или друга активност у организацији школе.

Члан 91.

Неспровођење правила и мера безбедности и заштите ученика прописаних овим Правилником од стране запосленог представља тежу повреду радне обавезе прописану чланом 164. Закона о основама система образовања и васпитања.

Понашање ученика којим угрожава властиту безбедност или безбедност других ученика, наставника и запослених у школи, у школским и другим активностима које се остварују ван школе, а које школа организује и које доводи до њиховог физичког и психичког повређивања представља тежу повреду обавезе ученика иа члана 83. став 8. Закона о основама система образовања и васпитања.

Члан 92.

Даном ступања снагу овог Правилника престаје да важи Правилник о мерама, начину и поступку заштите и безбедности ученика за време остваривања образовно-васпитног рада и других активности које организује МШ „Живорад Грбић“ Ваљево дел. бр.1120 од 12.11.2015. године.

Члан 93.

Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли школе.

Датум објављивања: 26.06.2026. год.

Датум ступања на снагу: 03.07.2026. године

Председница Школског одбора

Милица Степановић Баба Милкић

Милица Степановић Баба Милкић